

let najdeš v listku Slov. Gospodarja od dne 22. januarja 1920.

t Vzledna občina. V občini Jelovec nad Mariborom ni mogel znani komunistični hujšak Trobentar iz Brestnice dobiti niti enega podpisa za svojo kandidatno listo, čeprav je obrazil celo občino. V tej občini je bila torej vložena samo kandidatna lista naše Slovenske ljudske stranke. Pri volitvi župana, podžupana in občinskega svetovalca je vladala vzorna sloga. Na mesto nad vse priljubljenega župana Franca Hiterja, ki iz zdravstvenih in drugih ozirov ni mogel prevzeti tega bremena še za nadaljno dobo, je bil izvoljen za župana Franc Vračko, ki je na glasu kot vzoren kmet. Ob tej priliki so zložili polnostevilno navzoči odborniki svoto 216 kron za sklad naše Slovenske ljudske stranke. Živela vzledna občina Jelovec nad Mariborom!

t Zaupnik Kmetijske zveze celjskega okrožja prosimo, da (akoj odgovorijo na okrožnico, ki so jih dobili zadnje dni. Posebno naj kar najhitreje izpolnijo in pošljejo „Izjave“ in nam poročajo o izvolitvi župana in svetovalcev. — Tajništvo SLS v Celju, hotel Beli vol.

t Kaj pa zopet to? Okrajna glavarstva Konjice, Maribor in tuj preganjajo domače obrtnike. Kaki zagriženi kmeti in ljudski nasprotniki so demokratični uradniki, se vidi iz tega, da so začela okrajna glavarstva neusmiljeno preganjati one domače rokodelce, ki gredo kmetu in baltarju s svojim delom na roko. Ti gospodje uradniki zahtevajo, da mora imeti vsak delavec, ki podira ali popravlja plot obrtni list. Svinjak ali kurjak si smeš popraviti samo, če si vpisan obrtnik. Se čevlja in spodnjih hlač ne smeš dati zakrpati rokodelcu, ki nima obrtnega lista. Okrajna glavarstva odurno kaznujejo za vsako malenkost z ogromnimi globami in zapornimi kaznimi. To je že od sila. Pa poglejte v demokratični uradniki v Srbijo, Hrvatsko, Crnogoro in Bosno, ali je tam tudi tako grozno natančno? Zakaj ravno v Sloveniji take sekature? Tajništvo Slov. ljudske stranke v Mariboru zbira podatke o preganjanjih domačih rokodelcev. Pošljite torej take pritožbe z dokazili vred na tajništvo SLS. Z ljudmi, ki hočejo delati s kmetiskim delavskim ljudstvom, kakor dela svinja s plevami, bo treba korenito obračunati.

t Dijaški dom v Ljubljani. V. Dijaški dom se sprejmejo zdravi in pravno nepokvarjeni dijaki, ki se po dovršenih gimnazijskih študijah mislijo posvetiti misijonskemu poklicu in si ocer v domačih ali zunanjih (poganskih) misijonih, kakor se bo kateri sam odločil. V. Dijaškemu domu imajo gojenci misijonskemu poklicu primerne vzgoje in vse oskrbo, pouk pa na javni gimnaziji. Stanovanje dobivajo brezplačno, hrano po dogovoru. Za obleko, perilo, knjige, šolske in druge potrebščine morajo skrbeti starši. Za sprejem se je treba zgledati najkasneje do 31. julija pri „Vodstvu Dijaškega doma v Ljubljani“, trg Tabor 12.

t Celjsko porotno zasedanje. Dne 6. t. m. se je začelo polatno zasedanje celjske porote. Kot prvi je prišel na vrsto v St. Jurij ob Taboru pristojni Viktor Zilnik, ki se je zagovarjal zaradi hudodelstva tatvine. Za svoje grehe si je zaslužil pet let zapora. Zaradi tatvine se je tudi zagovarjal komaj 18 letni Franc Golčnik iz Pameč pri Slovenjgradcu. Ker so porotniki spoznali, da je duševno nekoliko zaostal, je bil oproščen. V torek dne 7. t. m. je pa sedel na porotni klopi Engelbert Frece iz St. Anža pri Tinskem, obtožen zaradi uboja žene Ané. Porotniki so potrdili krivdo umora in Frece je bil obsojen na smrt na vešala. Obsodbo je sprejel hladnokrvno.

t Izdatki centralne vlade za armado. Poročali smo že, da je zahteval vojni minister za svoje potrebe 10 milijard kron. V seji ministrskega sveta mu je finančni minister dr. Kosta Kumanudi odgovoril, da je zahteva pretirana in da bo moral vojni minister svoje zahteve zmanjšati. Sedaj bo znašala postavka vojnega ministra v državnem proračunu „samo“ 1 milijardo 400.000.000 D in ne 2 1/2 milijardi ozir. 10 milijard kron. Kljub temu bode izkazal državni proračun velik primanjkljaj. Slabo gospodarstvo naših centraldemokratov.

t 33.000 Wranglovih vojakov živi dosedaj raztrošenih po naši kraljevini. Da ti ruski begunci ne živijo od zraka, je umevno, ampak jih hrani naša demokratsko samostojna vlada na debel račun davkoplačevalcev iz cele naše države. To nadlego wranglovcev bi nam lahko vsaj zaposlili samostojni, ki so tako mogočno na vladi, pa doslej v tej zadevi niso niti z mezinetom ganili.

t Na Kosovem polju priredi Pašičeva vlada na Vidovdan veliko slovesnost, katere se bodo udeležili poslanci ustavotvorne skupščine, (razen demokratov, radikalov, muslimanov ter slabostojnih menda nihče od drugih klubov) vlada, kraljevi dvor, zastopniki tujih držav in pravoslavna duhovščina.

t Greben jim raste! Ker avstrijski Nemci napenja vse sile, da bi se združili z Nemčijo, je tudi Nemcem na Češkem začel rasti greben in bi tudi oni se kaj radi združili z Nemčijo. Kakor se poroča iz Prage, nameravajo češki Nemci izvesti ljudsko glasovanje za združenje z Nemčijo. Na čelu tega gibanja stoji dr. Lodgman. Češki Nemci so baje v ta namen dobili večje svote denarja iz Nemčije in Madžarske.

t Novo državo so osnovali v Vladivostoku. Pokrajine v okolici Vladivostoka v vzhodni Sibiriji že davno niso več vnete za boljševizem. Trezno mislečim ljudskim voditeljem v teh krajih se je posrečilo, da so prepodili boljševike in si osnovali protiboljševiško državo. Sploh se nekaj kuha v Sibiriji zoper boljševike, ker so protiboljševiki osvojili tudi mesto Omsk.

t Skupen samomor. Po poročilu angleških listov se je v neki vasi v guberniji Tambov v Rusiji zaprl v neko hišo več kakor 300 mož, žensk in otrok. Vrata hiše so zabili z žebli. Hišo so nato zažgali in vse osebe so zgorale. To poročilo je zelo neverjetno, pač pa je verjetno, da so boljševiki zaprli s silo te osebe v hišo in nato zažgali. V boljševiški Rusiji vladajo strahovite razmere.

t Velika neurja so imeli prve dni meseca junija v Ameriki v Zedinjenih državah, kjer ste poplavlili svojo okolico močno narasli reki Arkansas in Fontaine. Povodenj je bila tako grozna močna, da je zahtevala 1500—3000 človeških žrtev. Skodo, povzročeno v sled te povodnji, cenijo na 10 milijonov dolarjev.

t Dar Dijaški kuhinji v Mariboru. Gospod Hrašovec Alojzij pri okrožnem sodišču v Mariboru je nabral na večji domači slavnosti pri družini Franc in Marija Kocbek v Rodmoškem vrhu za Dijaško kuhinjo v Mariboru 140 K. Prisrčna hvala!

Gospodarstvo.

g Kmetijska podružnica Maribor: in okoliš opozarja svoje ude, da ima v svojem skladišču (trgovina Klajnspek in Penič, Vetrinjska ulica) na razpolago: galico, pasto Bosno, žvepio, saliciden, dendrin, kajnit, apneni dušik, portlandski cement, ralijo, koso, kosna bruse, eponit in še to in ono. Vse blago je prvovrstno.

g Vinski sejem v Ljubljani. V Ljubljani se vrši v času od 13. do 24. avgusta t. l. veliki trgovski in obrtni sejem. Istočasno namerava prirediti Vinarski in sadjarski odsek Maribor (za Slov. Stajersko) veliki vinski sejem v zvezi z vinsko razstavo. Širši pripravljani odbor tega odseka je določil glede udeležbe na vinskem sejmu oz. vinski razstavi sledeče pogoje: Razstavljena vina morajo priti na sejem pod izvirnim imenom. Vino mora priti na razstavo v sodčkih in steklenicah, na vzorčni prostor samo v steklenicah. Na sejmu se ne pripusti manjše količine kakor 50 sedemdesetinskih steklenic, ozir. 50 litrov v sodčkih od vsake vrste vina. Mariborski in pohorski vinarski okoliš (izvzemši okraj Konjice) ter gornje Slove gorice (vštevši Sv. Lenarski sodni okraj) je določen kot sprejemni prostor za vino: Vinarska in sadjarska šola v Mariboru. Za ormoško-ljutomerski in gornjeradganski vinarski okoliš: klet g. Frca Zemljiča v Ljutomeru. Za savsko-sotelski in celjski vinarski okoliš, vštevši okraje Rogatec in Konjice: Vinarska zadruha v Celju. Za Haloze se določi sprejemni prostor naknadno. Na velesejmu se sprejmejo razen vina še sadje, jevec, šampanjec, žgane pijače in sadni izdelki. Natančnejša pojasnila daje interesantom glavni odbor, kateremu načeluje višji kletarski nadzornik Zabavnik v Mariboru.

luje višji kletarski nadzornik Zabavnik v Mariboru.

g Svinjska rdečica se zopet zelo širi. Na Dravskem polju je poginilo že na slotine prašičev. Škoda je ogromna. Mnogi živinozdravniki pa raje uganjajo hujšakajočo „samostojno“ politiko, nego, da bi šli ljudstvu na pomoč. V Sevnici ob Savi imajo takega hujšaka z imenom Sribar. Daleč smo prišli. In pri vladi ni nikogar, ki bi vzel bič in take gospodeke zagnal od politikanja proč k izvrševanju njih dolžnosti.

g Velik padec živinskih cen na Dunaju. Nenadoma se je na dunajskem živinskem tržišču St. Marx pojavilo 4. junija in naslednje dni več tisoč glav pitane ogrske in rumunske živine za ceno 70—90 nemškoavstrijskih kron. Jugoslovanski izvozniki, ki so prodajali dosedaj vole kilogram žive teže po 120 do 160 K so izgubili ogromne svote. Za vole iz Jugoslavije so plačevali dunajski židovski prekupci 60 do 70 n. avstrijskih kron, t. j. 13 K 80 v do 16 K 10 v jugoslovanskih kron. Ta velik padec cen živini in mesu bo imel posledice tudi pri nas. Sumi se, da so židovski spekulantni umetno uprizorili ta nenavaden padec živinskih cen za tujo živino v Nemški Avstriji. Ker mnogi jugoslovanski spekulantni ta spremembo niso predvideli, so izgubili nekateri manjši izvozniki že dni skoro vse svoje premoženje. Tako je n. pr. izgubilo v Mariboru več takih družb: nič manj nego četrt milijona kron v dveh dneh. Star pregovor pravi: „Kakor dobljeno, tako zdrobljeno“.

g Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 3. junija 1921 se je pripeljalo 187 ščetnarjev in tri koze. Cene so bile sledeče: Za plemenite svinje od 28 K do 30 K, za polpitane svinje od 28 K do 30 K za 1 kilogram žive teže. Mali prašički 6 do 8 tednov stari, komad 150 K do 300 K. Večji spomladanski prašički 400 K do 500 K. Jesenski prašički 600 kron do 1000 K. Kupčija je bila živahna.

g Cene za kožo. V Trstu je bilo popraševanje po kožah neznanost, le Amerika in Nemčija sta se zanimali za prvovrstno blago. Neznatni nakupi so se gibali med 9 in 10 lirami. Suhe dalmatinske ovčje kože v teži 160—180 kg so stale 6—7 lir, grške kože za rokavice 26—27 kg po 35 frankov. Nemčija je kupila 7000 dalmatinskih kož v teži 50 kg po 15 lir.

g Cene poljskim pridelkom. V Somboru je popraševanje po pridelkih precej živahno. Cene pšenice so se nekoliko dvignile, tudi cene koruzi so se zvišale. Ovsja je bilo prav malo in se je prodajal po 435—450 K meterski stot. Cene za pšenico in koruzo so bile za 10—15 K višje nego v pretekli dobi.

g Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zatu je bilo popraševanje po hmelju zopet precej živahno. Domači hmelj so kupovali po 1800—2000 čehoslovaskih kron za 50 kilogramov. Tuj hmelj so kupovali po 1550—1750 čehoslovaskih kron za 50 kg. Stanje hmeljskih nasadov je zelo različno. So nasadi, ki so vsled vremenskih razmer zelo trpeli ter v razvoju zaostali, zopet so pa nasadi, ki so že dosegli tri četrtine žitne visokosti. Ponekod se že pojavljajo raznovrstni mršes. Stanje hmeljskih nasadov v Savinjski dolini je ugodno.

g Naš les na svetovnem trgu. Razven Rusije menda nobena evropska država nima tako nepo bodočnosti na svetovnem lesnem trgu, kakor ravno naša država. Naš les bo nujno potrebovala ne samo Italija, ki je takorekoč navezana na naš izvoz, ampak tudi Anglija. V obeh državah je popraševanje po stavbnem lesu zelo veliko. Ko se uredijo trgovski odnosi v Evropi in ko nastane nekaka stabilizacija v valutni, bo Italija rabila od naše države dnevno 35 do 40 vagonov stavbnega lesa, Anglija pa mnogo več. Vsa znamenja kažejo, da bo naša država raje izvažala les v Anglijo nego v Italijo, kajti v Angliji so vsa skladišča za industrijske izdelke tako prenapolnjena, da vlada v tej državi čimdalje večja brezpesečnost. Anglija bo prisiljena najti pota, kako spraviti svoje industrijske izdelke v Jugoslavijo in da tako dobi potrebne stavbnega lesa iz naše države.

g Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 123—133 naših kron; 100 nemških

mark stane 212—218, 100 avstrijskih kron 23, 100 čehoslovaskih kron stane 192 in 100 laških lir 695—698 jugoslov. kron.

Dopisi.

Selnica ob Dravi. Prava politična uganka je naša selnška Selnica. Cujte in strmite! Novi župan je pred Bogom in ljudmi nekdanji veliki nemškutar g. Hernach, sedaj pa veliki slabostojnež. Pa še boljše! Ravno ta g. Hernach je bil poprej župan in ob prevzemu se mu je županstvo odvzelo. In danes je ravno isti nekdanji zaradi nemškutarstva odstavljeni g. Hernach zopet selniški župan. Lepa stranka ta slabostojna, sol Jugoslavije, pribežališče starih nemškutarjev, korito za kmete z rokovnicami. Sicer je pa nemškutar in slabostojnež eno in isto, kar vidimo povsod, pa v Selnici in pa na našem slavnem Boču. Pa o bočkih slabostojnežih kaj več enkrat pozneje. Vedno se dajejo naredbe glede omejitev alkohola, v Selnici pa župan-krčmar g. Hernach, v Jančevi gori župan-krčmar g. Mesarič, ki so mu kot velikemu slabostojnežu pripomogli d. županovanja ubogi delavci socialni-demokrati. Kaj ne, lepa slabostojna iznajdba. Krčmar — župan. Edini, res vedno značajni mož narodnjak, bivši gerent g. Kotolenko, se sedaj napada v slabostojnem listu. To ima v zahvalo, ker se je toliko za občino trudil in toliko dobrega in koristnega storil. — Narodni Sokol se pa brati z nekdanjim največjim sovražnikom Slovencev nemškutarjem. Bog živi to zelo pisano družbo v sokolskem perju.

Pečke pri Makolah. Najprisrčnejšo zahvalo izrekam vsem občinskim odbornikom občine Pečke kakor: Galunu Simonu, Skrbišu Jakobu, Kodriču Josipu, Znidar Martinu, Babšku Antonu, Sajko Francu, Kodriču Juriju, Dreo Janezu in Frangežu Martinu za zaupnico. Ceravno sprejem s težkim srcem izvolitev, me vendar veseli, dasi sem še mlad, da sem dobil že splošno zaupanje. Nikdar nisem mislil, da bi mi že bila poverjena na deželi tolikanj odgovorna služba. Ključem vsem: Živela Kmetiska zveza, živela slovenska avtonomija!

Poharc Anton, župan.

Sv. Krištof pri Laškem. Samostojneži so poskušali srečo tudi v tej obširni občini. Najbolj so si brusili pete pri pobiranju podpisov trije bivši nemčurji, (kaj so zdaj se ne ve), katerih imena so se svetila tudi na samostojni listi. Izdali so tepake, kjer so trdili, da je dosedanje občinsko gospodarstvo stalo pod komando duhovščine. Gotovo zato, ker ni bilo v odboru nobenega duhovnika. Pozivljali so volilce, naj volijo moža z drave pameti (kakor je n. pr. Prugl), napredne misli (kakor je n. pr. Šentjerdovski nadučitelj), in dobre gospodarje (kakor je n. pr. Murschitz pri okrajnem zastopu), ki bodo pravični proti vsem stanovom (kakor n. pr. Smarjški Prugl). Povzdigniti je treba šolstvo (res; v Rečici n. pr. že 8 mesecev ni šolskega poduka, ker baje ni dobili učitelja. V Laškem pa je učiteljem dolg čas, ker je šola zaradi kužnih bolezni skoro vedno zaprta). Kdor je za tako gospodarstvo, je volil samostojno listo. Volitve pa so pokazale, da ljudstvu ni za tako gospodarstvo. Se mnogi kandidati na samostojni listi so preklicali svoje podpise, ker so bili za nje vgojufani, ter so volili s SLS. In tako so dobili samostojci štiri odbornike, SLS pa 20, kljub temu, da je bila udeležba naših vsled poljskega dela slaba, in vključ temu, da je samostojnež volil za odsotnega sina, ta pa bi naj volil za umrlega brata. Celjska „Nova doba“ poroča, da so raznih kužnih bolezni v občini krivi občinski možje (torej v Laškem, odkoder se vsa ka taka bolezen prikladi v krištofsko občino je kriv predvsem g. Elsbacher). Napredni možje so baje izpuščeni v volilnih imenikih (pri državnih volitvah pa niti vpisanih niso pustili k skrinjicam, če se ni strinjala hišna številka). Dne 12. maja bo obračun s klerikaleci. In bil je. Klerikaleci to je SLS je dobila 404 glasove, samostojneži 76. Vsa jeza jim ni nič pomagala, volilci so se zavedli ter sili liberalne komande iz Laškega, naredili konec liberalnemu hrepenenju po odborniških stolicah v občini.